

အစီရင်ခံစာအကျဉ်းချုပ်

မတ်လ၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်။

ရပ်တည်ရာ ပျောက်ဆုံးခြင်း

မြန်မာပြည်အရှေ့ပိုင်းရှိ မြေယာ အငြင်းပွားမှုများနှင့် စုပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ

“သတ္တုတူးဖော်ဖို့ ကုမ္ပဏီတွေ ရောက်လာပြီးတော့ ရွာသားတွေ စားဝတ်နေရေးအတွက် လုပ်ကိုင်နေတဲ့ စိုက်ပျိုးမြေအတော်များများကို သူတို့သိမ်းယူကြတယ်။ ဒါ့အပြင် ရေအားလျှော့စစ်ထုတ်ဖို့ ရေကာတာဆောက်တဲ့အတွက် ရွာသားတွေရဲ့ မြေယာတွေ ပျက်စီးကုန်တယ်။ ရွာသားတွေကို ဘာနစ်နာကြေးမှ မပေးဘူး။ လူတွေက ဒါတွေကို ဖွံ့ဖြိုးရေးလို့ ပြောကြပေမယ့် ရွာသားတွေအတွက် ဘာအကျိုးအမြတ်မှ မရှိဘူး။”

ဒေသခံအဖွဲ့ဝင်မှ ရေးသားသော ဒေသအခြေအနေ လေ့လာသုံးသပ်ချက်၊ လယ်ဒီစိုး မြို့နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး (၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် လက်ခံရရှိသည်)

မြန်မာနိုင်ငံတွင်း နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေချိန်နှင့် အစိုးရနှင့် ကေအန်ယူအကြား အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက် လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးချိန်နောက်ပိုင်း စီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်းများ တဟုန်ထိုး များပြားလာခဲ့သည်။ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများ ရပ်စဲထားသည့် အတောအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ခြမ်းရှိ တိုင်းရင်းသားဒေသများတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ အတွက် စီးပွားရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများလုပ်ကိုင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများ ရရှိလာခဲ့သော်လည်း ၎င်းဒေသများတွင် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာလွှမ်းမိုးမှုများ အများအပြား ကျန်ရှိဆဲပင်ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားဒေသများအတွင်း သဘာဝသယံဇာတ ပေါကြွယ်ဝခြင်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ အတွက် လွန်စွာကြီးမားသော အခွင့်အလမ်း ဖြစ်စေသည်။ စစ်မက်ဖြစ်ပွားစဉ်က အမြစ်တွယ်ခဲ့သော အတင်းအဓမ္မ အကြမ်းဖက်မှုများ၊ ခြစားမှုများ ကွယ်ပျောက်ခြင်းမရှိသေးသည့် ဤအခြေအနေတွင် အာဏာပိုင်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ မြေယာတောင်းယူခြင်းတွင် (လက်နက်ပြ တောင်းဆိုမှု မဟုတ်သော်ငြားလည်း) မမြင်နိုင်သော ခြိမ်းခြောက်မှုများ ပါဝင်ကြောင်း ရွာသားများ နားလည်သဘောပေါက်ထားသည်။ ဒေသခံရွာသားများ၏ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုချက်များအရ ၎င်းတို့သည် အထက်ပါစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပါဝင်ခွင့်မရှိဘဲ ၎င်းတို့၏ အမြင်သဘောထားများသည်လည်း လစ်လျူရှုခြင်းခံရကြောင်းသိရှိရပါသည်။ အထက်ပါ စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်ရာတွင် ဒေသခံများအတွက် အကျိုးကျေးဇူးအနည်းငယ် သို့မဟုတ် အကျိုးကျေးဇူးလုံးဝ မရရှိကြောင်းသိရှိရပါသည်။ ထို့အပြင် ဒေသခံများအတွက် ရေရှည် သို့မဟုတ် လုံးဝပြန်လည်ပြင်ဆင်၍ မရရှိနိုင်သော ဆိုးကျိုးများကိုလည်းဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ခြမ်းရှိ ဒေသခံပြည်သူများသည် ၎င်းတို့၏မြေယာများ အတင်းအဓမ္မသိမ်းဆည်းခံရခြင်းနှင့် ၎င်းတို့အား ကြိုတင်အကြောင်းကြား ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းမရှိ၊ လျော်ကြေးငွေပေးဆောင်ခြင်းမရှိဘဲ အတင်းအဓမ္မနေရာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်စေခြင်းများ စသည့်၎င်းတို့ရင်ဆိုင်နေရသော

Losing Ground:

Land conflicts and collective action in eastern Myanmar

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး အရှေ့ဘက် ရွှေကျင်မြစ်ပေါ်တွင် တည်ဆောက်နေသည့် ကျောက်နဂါးရေကာတာစီမံကိန်းကို ရွှေကျင်နှင့် ကျောက်ကြီးမြို့နယ်မှ ပြည်သူ ၄၀၀ ကျော်က မတ်လ ၁၂ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြခဲ့ကြပုံဖြစ်သည်။ “ရေကာတာ ဆက်လက် တည်ဆောက်ခြင်း မပြုရန်၊ ရေလွှမ်းမှုကြောင့် ပျက်စီးသွားသည့် လယ်မြေများအတွက် လျော်ကြေးပေးရန်၊ ရေကိုသဘာဝအတိုင်း စီးဆင်းခွင့်ပေးရန်” စသည့် အချက်သုံးချက်ကို ကြွေးကြော် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ (ခါတ်ပုံ - KHRG)

ရွှေစွမ်းအင်ကုမ္ပဏီမှ တည်ဆောက်နေသည့် တောင်ငူခရိုင်၊ ထန်းတပင်မြို့နယ်၊ ထိုဘို နယ်မြေအတွင်းရှိ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်ပုံကို ဩဂုတ်လ ၁ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ် က မှတ်တမ်းတင်ထားပုံဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းအတွင်း ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်ယူပေးမည့် ဂျင်နရေတာများထားရှိရန် အဆောက်အအုံ ကြီးများ ဆောက်လုပ်မှုပါဝင်ပြီး အကျိုးဆက်အဖြစ် ဒေသခံများ ဖယ်ရှားခံခဲ့ရပြီး အိုးအိမ်မဲ့ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ (ဓါတ်ပုံ - KHRG)

အခြေအနေများကို ပြောဆိုတင်ပြလာကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် သဘာဝသယံဇာတပစ္စည်းများ တူးဖော်နေသောဒေသများ၊ စက်မှုကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများလုပ်ဆောင်နေသော ဒေသများရှိ ဒေသခံရွာသားများသည် အတင်းအဓမ္မ နေရာရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ရန် စေခိုင်းခြင်းခံရပါသည်။ ယင်းစီမံကိန်းများမှာ ရေအားလျှပ် စစ်စီမံကိန်း၊ လမ်းတံတားဆောက်လုပ်ရေးစီမံကိန်း၊ သစ်ထုတ်လုပ်ရေး စီမံကိန်း၊ သတ္တုတူးဖော်ရေးစီမံကိန်း နှင့် စီးပွားဖြစ် နှစ်ရှည်ပင်များစိုက်ပျိုး ခြင်းစီမံကိန်းများဖြစ်ပါသည်။ ဤစီမံကိန်းများကို စစ်ဘက်၊ နယ်ဘက်မှ အာဏာပိုင်များ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပကုမ္ပဏီများနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက် ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများမှ အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင် လျှက်ရှိပါသည်။

စီမံကိန်းများကြောင့် အတင်းအဓမ္မနေရာရွှေ့ပြောင်းခံရခြင်းနှင့် မြေယာအသုံး ပြုခွင့်များဆုံးရှုံးခြင်းများသည် ဒေသခံပြည်သူများအတွက်ကြီးမားသော စိန်ခေါ်မှုများပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသခံများသည် ၎င်းတို့ပိုင်မြေများ မတရားသိမ်းယူခံရခြင်းနှင့် အသုံးပြုရန်မဖြစ်နိုင်တော့သည့် အခြေအနေတွင် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရထံ တင်ပြတိုင်ကြားလိုသော်လည်း အတားအဆီး အခက်အခဲများကို မကျော်လွှားနိုင်ကြသောကြောင့်ထိရောက်သော တိုင် ကြားမှုများကို မပြုလုပ်နိုင်ကြပေ။ ရွာသားများအနေဖြင့် အခက်အခဲများ ကို ကျော်လွှားပြီး တိုင်ကြားတုန့်ပြန်မှုများပြုလုပ်ရန် စုပေါင်း စီစဉ်ဆောင် ရွက်နိုင်သည့်တိုင်အောင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိတရားဥပဒေများသည် ရွာသားများအတွက် လွယ်ကူစွာ တိုင်ကြားမှုများပြုလုပ်နိုင်ရန် အထောက်အကူ ပြုနိုင်ခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ ရွာသားများသည် အတူတကွစုပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း နည်းလမ်းကို အသုံးပြုပြီး လျှော်ကြေးငွေများရရှိရန်၊ ၎င်းတို့ပိုင်မြေများအ တွက် ကိုယ်စားပြုနိုင်ရန်နှင့် သိမ်းယူမှုများမှကြိုတင်ဟန့်တားနိုင်ရန် စသည်တို့ကိုလုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ ရွာသားများ၏ စုပေါင်းလုပ်

ဆောင်နိုင်မှုစွမ်းအားနှင့် တရားဝင်မဟုတ်သော်လည်း အတိုင်းအတာ တစ်ခု အထိ လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်လာနိုင်ခြင်း၊ ပြည်တွင်းမီဒီယာများ၏တက်ကြွစွာတင်ပြ ရေးသားလာခြင်းကြောင့် အချို့သောအမှုကိစ္စများတွင် ရွာသားများအနိုင်ရရှိလာသည့် အချက်သည် ရွာသားများအတွက် စုပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် နည်းလမ်းသစ် နည်းလမ်း ကောင်းများ ဖြစ်လာပေသည်။

ဤအစီရင်ခံစာရေးသားရာတွင် ရွာသားများနှင့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များ၊ ရွာသားများ၏ပြောဆိုချက်များအပေါ်တွင် အခြေခံထားရေးသား တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အခြားသောမှတ်တမ်း တင်နည်း များဖြစ်သော ဓာတ်ပုံ၊ ဗီဒီယိုရိုက်ကူးမှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ အသံသွင်းယူ ခြင်း စသည့် နည်းများဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ထားသော အချက်အလက်များ ပေါ်တွင်လည်း အခြေခံပြီး ရေးသားထား ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်အ လက်များကို KHRG မှ သင်တန်းပေးထားသော ဒေသခံရွာသားများမှ ရယူမှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော အဓိကအကြောင်းအရာများသည် ကရင်ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်နှင့် ပဲခူးတိုင်း အချို့ဒေသများ၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း နေရာဒေသ (၇) ခုမှ ကွင်းဆင်းလေ့လာသူများထံမှ ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၁ နှင့် နိုဝင်ဘာလ ၂၀၁၂ အတွင်း ပေးပို့သော သတင်းအချက်အလက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ သုံးသပ်အခြေခံပြီး ရေးသားတင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အထက်ပါ အချိန်ကာလအတွင်း ရရှိခဲ့သော သတင်းအချက်အလက်ပေါင်း ၈၀၉ ခုတွင် ၉၉ ခုသည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ခြမ်းရှိ ဒေသများတွင်ဖြစ် ပေါ်နေသော သဘာဝသယံဇာတတူးဖော်ခြင်းနှင့် စီးပွားရေး သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများနှင့် သက်ဆိုင်သောသတင်းပေးပို့ချက်များဖြစ်ပါ သည်။

ယခုအစီရင်ခံစာတွင် ရွာသားများရင်ဆိုင်နေရသည့် မြေယာအသုံးပြုခွင့် ဆုံးရှုံးခြင်း၊ အလွဲသုံးစားပြုခံရခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာထံ တင်ပြတိုင်ကြား ခြင်း မပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပေါ်နေသော အသေးစိတ်အတားအဆီးများ စသည့် အချက်များအပေါ် အခြေခံပြီး စိစစ်ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာမှုပြုလုပ်ထားပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာနိဂုံးပိုင်းတွင် ရွာသားများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ခံစားခဲ့ရသော ချိုးဖောက်မှုများကြောင့် ကြီးမားသောဆိုးကျိုးများ မည်ကဲ့သို့ဆက်လက်ခံစား ရပုံကို ရေးသားတင်ပြထားပါသည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများအား စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ချက် ချခွင့်မပေးသော ကြောင့် ရွာသားများအား မည်ကဲ့သို့ထိခိုက်နစ်နာစေသည်ကိုလည်း ဤအစီရင်ခံစာ၏နိဂုံးပိုင်းတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာ၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ သဘာဝသယံဇာတ တူးဖော်ခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အကျိုးကျေးဇူးနှင့် ဆိုးကျိုးများကို အများ ပြည်သူများ သိရှိစေနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် KHRG အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ခြမ်းရှိ ဒေသခံပြည်သူများ၏ ယခင်နှင့်လတ် တလောပြောဆိုသက်သေခံချက်များကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး ဤအစီရင်ခံစာကို ရေးသားပြုစုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထား သောရွာသားများ၏ ပြောဆိုတင်ပြချက်များသည် လွန်စွာအရေးပါပြီး သက်ဆိုင်ရာအနေဖြင့် ရွာသားများ၏ တင်ပြချက်များကို လစ်လျူရှုခြင်း မပြုဘဲ အလျင်အမြန် ယခုချက်ချင်း ဂရုတစိုက် နားထောင်ရန်လိုအပ်ပါ သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ရွာသားများ၏ ပြောဆိုချက်များသည် ၎င်းတို့၏ဘဝအခြေအနေကို အမှန်တကယ်ကိုယ်စားပြု သောကြောင့်ဖြစ်ပေ

“တို့တွေ ဗမာ (တပ်မတော်) ရဲ့ မြေမှာ အလုပ်လုပ်တယ်၊ ဒါပေမယ့် သူတို့ကို ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ပြန်ပေးရတာရှိတာပေါ့။ ဒီနှစ်တော့ အဲဒီမြေတွေကို သူတို့ အပြီးအပိုင် သိမ်းယူဖို့ ကျနော်တို့ကို လက်မှတ်ထိုးခိုင်းနေပြီ။ ဒီစာထဲမှာတွေ့လား၊ သူတို့က မြေပိုင်ရှင်ဖြစ်တဲ့ အကြောင်း ရေးထားတယ်။ ကျနော်တို့ကို လက်မှတ်ထိုးခိုင်းပေမယ့်လည်း ကျနော်တို့ မထိုးခဲ့ပါဘူး။ ကျနော်တို့ရွာသားတွေအကြား အဲဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးခဲ့ပြီးပြီ၊ ကျနော်တို့ ဘယ်တော့မှ လက်မှတ်ထိုးမှာမဟုတ်ဘူး။ လက်မှတ်မထိုးပေးရင် ဖမ်းဖို့အတွက် ရဲ့၊ ဒီကေဘီအေ၊ နဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီကို တင်ပြသွားမယ်ဆိုပြီး ကျနော်တို့ကို အခုဖိအားပေးနေတယ်။ အရပ်ထဲ တချို့အမျိုးသမီးတွေပြောတယ်။ ဆုံးရှုံးစရာလည်း ဘာမှမရှိတော့ဘူး၊ သူတို့ကို ဖမ်းချင်လည်း ဖမ်းနိုင်တယ်ပေါ့”
စော ည---(ကျား၊ ၆၀ နှစ်)၊ ထ---ရွာ၊ တနေးရွာ၊ မြို့နယ်၊
ဖားအံခရိုင်၊ ကရင်ပြည်နယ် အလယ်ပိုင်း
(၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် မေးမြန်းခဲ့သည်)

ရွှေကျင် ရေကတာစီမံကိန်းကြောင့် ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ လက်ကောက်ဝ ကျေးရွာအတွင်းရှိ ရွာသားများ၏အိမ်များ ရေနစ်မြုပ်နေပုံကို ဩဂုတ်လ ၉ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ် က တွေ့ရစဉ်။ (ခါတ်ပုံ - KHRG)

သည်။ လျင်မြန်စွာ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာသော မြန်မာနိုင်ငံတွင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် များစွာ၏ စီမံကိန်းများသည် ရွာသားများ၏ ဘဝနေထိုင်မှုကို အမှန်ပင်ထိခိုက်ပျက်စီးမှု ဖြစ်စေပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာသည် သက်ဆိုင်သူများဖြစ်ကြသော မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအရာရှိကြီးများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် များ၊ လက်ရှိနှင့် နောင်တွင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်မည့်သူများနှင့် ပြည်တွင်းပြည်ပအစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများကို အကူအညီပေးရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အထက်ပါသက်ဆိုင်သူများသည်

- (၁) စီမံကိန်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို သိရှိနားလည်ပြီး ကြိုတင် ရှောင်လွှဲနိုင်ရန် ပြုလုပ်ခြင်း
- (၂) ရွာသားများမှ စွပ်စွဲတင်ပြလာသော အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရမှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း
- (၃) ရွာသားများ တရားဥပဒေအရ တိုင်ကြားမှုပြုလုပ်ရာတွင် အတားအဆီးဖြစ်စေမည့် အရာများကို စုံစမ်း ဖော်ထုတ်ခြင်း
- (၄) ဒေသခံရွာသားများအတွက် အကျိုးရှိစေသလို၊ သူတို့၏ သဘောဆန္ဒနှင့်အညီဖြစ်စေမည့် တိုင်းရင်းသားပါဝင်မှုနှင့် ဒေသအေးချမ်းတည်ငြိမ်ရေး မထိခိုက်စေသော စီမံကိန်းများ ပေါ်ထွက်လာစေရန် ရှေ့ဆက်ပိုမိုထိရောက်သော နည်းလမ်းများကို လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

အစိုးရနှင့် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးကြားရှိ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးညှိနှိုင်းမှုများသည် ဒေသခံ မြေယာ ရပိုင်ခွင့် အကာအကွယ်ပေးရေးကို ပြည့်ဝစွာ အထောက်အပံ့ပေးနိုင်ခြင်း မရှိသေး။

မြန်မာ့နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲကာလတွင် အစိုးရဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံသည် ပြောင်းလဲမှုများနှင့်အညီ အသားကျမှုမရှိသေးဘဲ အစိုးရဌာနများအတွင်း အားနည်းမှုများ ဆက်လက်ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ခြမ်းတွင်လည်း သေချာမှုမရှိသေးသော ပြောင်းလဲမှု၊ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများ နှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ဖြစ်စဉ်များ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ ဆက်လက်ပြုလုပ်နေသော နိုင်ငံရေးအရ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများသည် ဒေသခံရွာသားများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် မြေယာအသုံးပြုခွင့်စနစ်ကို ဖော်ဆောင်ကျင့်သုံးနိုင်စေမည့် အခွင့်အလမ်းကောင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။ ထို့အပြင် ဤစနစ်ကို နိုင်ငံတကာမှကျင့်သုံးနေသော လူ့အခွင့်အရေးစံချိန်စံညွှန်းနှင့်လည်း ကိုက်ညီစေရန်ပြုလုပ်ရပေမည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် လတ်တလောတွင် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများသည် အစိုးရအာဏာပိုင်များ (သို့)တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များနှင့် လက်တွဲကာ ဒေသခံများအပေါ် သက်ရောက်မည့်အကျိုးဆက်ကို လစ်လျူမရှုဘဲ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မည့်သူများအား ပြောဆိုဖျောင်းဖျနိုင်ကြပါသည်။ ထို့အပြင် အတင်းအဓမ္မမြေယာသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို မပြုလုပ်ရန်လည်း စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်သူများအား တိုက်တွန်းသင့်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ တိတိကျကျနှင့် တစ်ပြေးညီဖြစ်သော ဥပဒေများမရှိသောကြောင့် ဒေသခံရွာသားများသည် ၎င်းတို့မြေယာရပိုင်ခွင့်ကို ကာကွယ်ရန် မည်ကဲ့သို့ပြုလုပ်ရမည်ကို တိကျသေချာစွာ မသိရှိကြပေ။ အစိုးရမှ အသစ်ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ဥပဒေများအရ မြေယာမှတ်ပုံတင်ရန်ကြိုးစားကြသော ဒေသခံရွာသားများသည် ဌာနဆိုင်ရာ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု ပြဿနာများ၊

ကုန်ကျစရိတ် များပြားခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေးသည့် စနစ်များကြောင့် ဥပဒေအသစ်ကို လက်လှမ်းမီခြင်းမရှိပေ။ ထို့အပြင်ဥပဒေအသစ်များသည် လည်း ဒေသခံရွာသားများကြုံတွေ့ရသော မြေယာအငြင်းပွားမှုပြဿနာများကို ထိရောက်စွာ ကူညီထောက်ပံ့ ပေးနိုင်ခြင်း မရှိပေ။ အထက်ပါ အကြောင်းအရာများသည် ဒေသခံရွာသားများအတွက် မြေယာရပိုင်ခွင့်နှင့် စားဝတ်နေရေး အခက်အခဲများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ထို့အပြင် ဒေသခံရွာသားများ၏ မြေယာများကို သိမ်းဆည်းခြင်း၊ ရွာသားများကို အတင်းအဓမ္မရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းနှင့် ထိုဒေသများ တွင် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများသည် ဒေသခံများအတွက် အကျိုးအမြတ်မရရှိစေပါ။

အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးညှိနှိုင်းနေသည့်ကာလတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုသူများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များသည် ၎င်းတို့လုပ်ငန်းများကို သတိဖြင့်ရွှေ့ဆက် လုပ်ဆောင်သွားသင့်ပေသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လို သူများသည် ပြန်လည်နေရာချထားပေးခြင်း မပြုလုပ်ရသေးသည့် ပြည်တွင်း နေရာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင် ရသူများနှင့် ဒုက္ခသည်များအရေး ဖြေရှင်းပြီးသည့်နောက်ပိုင်း ဒေသခံပြည်သူများအားလုံး ပါဝင်သဘောတူ ထားသော မြေယာငှားရမ်းမှုစနစ်အရ မြေပိုင်ရှင်များကို လျှော်ကြေးငွေ ပေးဆောင်ပြီးသည့်တိုင် နောင် အနာဂတ်တွင် အဆိုပါမြေယာများအတွက် တရားဥပဒေအရ ရပိုင်ခွင့်တောင်းဆိုမှုများကို ကြုံရနိုင်ပေသည်။

မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုလုပ်ရာတွင် အဓိကအကျဆုံး ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံသားများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို အကာအကွယ်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံသား များအတွက် ရေရှည်အကျိုးရှိစေမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများကိုသာ ဖော်ဆောင်ပေးသင့်ပါသည်။ ဒေသတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ဖော်ဆောင်ရာတွင် ၎င်းတို့ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ရမည့်အရာများနှင့် ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်စေရန်အတွက် ဒေသခံလူထုသည်သာ အဓိကအဆုံးအဖြတ်ပေးရမည့်သူများဖြစ်သင့် ပေသည်။ ထို့အပြင် မြေယာအငြင်းပွားမှုပြဿနာများကိုလည်း ဒေသခံ များကိုယ်တိုင်ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခွင့်နှင့် စီမံကိန်းမှရရှိ လာမည့် အခွန်ငွေများကိုလည်း ၎င်းတို့ဒေသအကျိုးစီးပွားအတွက် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရရှိသင့်ပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မြေယာပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် စံချိန်စံညွှန်းတစ်ပြေးညီရှိသော ပြည်တွင်း ဥပဒေများထားရှိရန် လိုအပ်ပေသည်။ သို့သော် ဤပြည်တွင်းဥပဒေများကို ဒေသခံများက လက်လှမ်းမီ အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိပါက ပြည်တွင်းဥပဒေတစ်ခုတည်းသည် ၎င်းတို့အတွက် လုံလောက်မှုမရှိပေ။ မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ခြမ်းရှိ ရွာသားများအနေဖြင့် မြေယာမတရားသိမ်းပိုက်ခံရမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဒေသတွင်း၊ နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့်အထိ တုန့်ပြန်ဆောင် ရွက်နိုင်ခြင်းရှိပါက ၎င်းတို့၏ပြဿနာများကို ပိုမိုလျင်မြန်စွာ ဖြေရှင်းပေးလာမည်ဖြစ်ပြီး ပါဝင်ပတ်သက်သူများအားလုံးအတွက် ရသင့် ရထိုက်သောအကျိုးအမြတ်များကို ရရှိခံစားခွင့်ရှိကြပေမည်။

ဟွန်းခရိုင်၊ ဘောပေါလော မြစ်အနီးရှိ ရွှေတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းကြောင့် မြေယာနှင့် မြစ်ကြောင်းများပျက်စီးပုံကို ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်က တွေ့ရစဉ်။ အဆိုပါဓါတ်ပုံကို ရိုက်ခဲ့သည့် ဒေသခံအဖွဲ့ဝင်၏ တင်ပြချက်အရ ရွှေတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းကြောင့် ဒေသခံများ၏ အိုးအိမ်အများအပြား ပျက်စီးခဲ့ရသည်ဟု သိရသည်။ (ဓါတ်ပုံ - KHRG)

ပုံအမှတ်(၂) ဒေသတွင်း သတ်မှတ်ထားသော ကရင်ခရိုင်များရှိ စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုခြင်းခံရသည့်
 စီမံကိန်းများ (တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး)

ဤအစီရင်ခံစာတွင်ရေးသားတင်ပြထားသောအဓိကအချက်များ

သဘာဝသယံဇာတတူးဖော်ရေးစီမံကိန်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများကို ဆောင်ရွက်ကြသောသူများသည် ဒေသခံရွာသားများနှင့် လုံးဝတိုင်ပင်ဆွေးနွေး အကြောင်းကြားခြင်းမရှိဘဲ တစ်ဖက်သတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းမစတင်မှီ စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့အနေဖြင့် မည်သည့်အရာမျှမသိရှိကြောင်းကို ရွာသားများက ပြောသည်။ ထို့အပြင် စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဝင်ရောက်ပြောဆိုဆွေးနွေးခွင့်မရရှိခဲ့သလို ပိုမိုသိရှိလိုသည့် အတင်းအချက်အလက်များကိုလည်း တောင်းခံမှု မပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ကြောင်း တင်ပြသည်။

သဘာဝသယံဇာတတူးဖော်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများကြောင့်မြေယာများ သိမ်းဆည်းခံရခြင်း (သို့) ဒေသတွင်းမြေယာများကို အသုံးပြုရန် အခက်အခဲများကြုံတွေ့ရသည်။ စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်သူများသည် ၎င်းတို့၏စီမံကိန်းများကို တုံ့ချဲ့လာပြီး အနီးအနားရှိ မြေယာများကိုပါ သိမ်းယူခဲ့ရာတွင် ၎င်းတို့၏မြေယာများ ပါဝင်ခဲ့ကြောင်း၊ ထို့အပြင် ဒုက္ခသည်များနှင့် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများ၏ မြေယာများကိုလည်း သိမ်းဆည်းခံခဲ့ရကြောင်း ရွာသားများကတင်ပြထားသည်။

စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်နေစဉ်နှင့်အကောင်အထည်ဖော်ပြီးနောက် ဖြစ်ပေါ်လာသောဆုံး ရွံ့မှုများအတွက် ၎င်းတို့ရသင့်ရထိုက်သော လျှော်ကြေးငွေရရှိရန်ကြိုးပမ်းရာတွင် အနှောက်အယှက်များစွာ ရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ရွာသားများက ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ပျက်စီးသွားသော ၎င်းတို့၏ မြေယာများ အတွက် လျှော်ကြေးငွေပေးဆောင်မည်ဟု ကမ်းလှမ်းခြင်းမရှိခဲ့ခြင်း သို့မဟုတ် ရွာသားများသည် ကုမ္ပဏီများနှင့်လျှော်ကြေးငွေ ကိစ္စပြောဆိုဆွေးနွေးခွင့်လည်း မရရှိကြောင်း ရွာသားများကတင်ပြထားသည်။

သဘာဝသယံဇာတတူးဖော်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများကြောင့် အတင်းအဓမ္မ ရွှေ့ပြောင်းနေရာ ချထားခြင်းခံရကြောင်းတွေ့ရသည်။ ရွာသားများအနေဖြင့် ကုမ္ပဏီများမှ စီးပွားဖြစ်နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်းနှင့် လမ်းတံတားဆည်မြောင်းဆောက်လုပ်ခြင်း စီမံကိန်းများ ပြုလုပ်ရန်အတွက် မိမိတို့နေထိုင်ရာဒေသမှ အခြားနေရာဒေသများသို့ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန် စစ်ဘက် သို့မဟုတ် အရပ်ဘက် အစိုးရအရာရှိများထံမှ အမိန့်ရရှိကြပါသည်။ အချို့အမိန့်ထုတ်ပြန်မှုများသည် လိုက်နာမှုမရှိပါက အကြမ်းဖက် ခြိမ်းခြောက်ခံရနိုင်သည်ဟု တင်ပြသည်။

ဒေသခံပြည်သူများသည် စီမံကိန်းများကြောင့် ၎င်းတို့၏မြေယာနှင့် စားဝတ်နေရေးများအပေါ် ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုကို ကာကွယ်ရန်သို့မဟုတ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုလျှော့နည်းစေရန် တက်ကြွစွာ လုပ်ဆောင် ကြကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဒေသခံရွာသားများသည် အတူတကွစုပေါင်းလုပ်ဆောင် ချက်များဖြစ်သော သက်ဆိုင်ရာအစိုးရရုံးများထံသို့လည်းကောင်း၊ KNU သို့မဟုတ် စီးပွားရေးကုမ္ပဏီများထံသို့လည်းကောင်း တိုင်ကြားစာရေးသားပေးပို့ခြင်း၊ အချို့ဒေသများတွင် စုပေါင်းပြီးဆန္ဒ ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ကော်မတီဖွဲ့ပြီး တိုင်ကြားစာများပေးပို့ခြင်း နှင့် အင်အားတောင့်တင်းစွာဖြင့် အာဏာပိုင်များနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်း၊ ကုမ္ပဏီ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အစိုးရအရာရှိများ၊ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တိုက်ရိုက်တွေ့ ဆုံခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ သို့မဟုတ် ဒေသခံများသည် နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စာဖြင့်လည်းကောင်း ပြောဆိုရေးသားထုတ်ပြန်လာသည့် အမိန့်များကို ငြင်းဆန်ခြင်း၊ အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့နေထိုင်ရာ နေရာမှဖယ်ရှားပေးရန် ငြင်းဆန်ခြင်း သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်များမှ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ လက်မှတ်ရေးထိုးရန်စေခိုင်းခြင်းကို ငြင်းဆန်ခြင်းနည်း လမ်းဖြင့်လည်း လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။

စီမံကိန်းများကြောင့် ၎င်းတို့၏လယ်မြေ၊ စားဝတ်နေရေးနှင့် အသက်အန္တရာယ်များအပေါ် နောက်ဆက်တွဲဆိုးကျိုးများစွာ သက်ရောက်မှုကိုတွေ့ရသည်။ ရွာသားများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများသည် စီမံကိန်းများကြောင့် ပျက်စီးခဲ့ရပုံနှင့် စားဝတ်နေရေးအတွက် အခြားသောရွေးချယ်ရန် လုပ်ငန်းမရှိကြောင်းကို ပြောပြကြပါသည်။ ဆည်မြောင်း တာတစ်စီမံကိန်းကြောင့် အမြဲတမ်းရေလွှမ်းမိုးမှုဖြစ်ပေါ်စေသလို သစ်ထုတ်လုပ်ရေး စီမံကိန်းကြောင့် တောပြုန်းပြီးမြေပြိုခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး သို့မဟုတ် သတ္တုတူးဖော်ရေးစီမံကိန်းများသည် ရေထုညစ်ညမ်းမှုဖြစ်ပေါ်စေပြီး လူနှင့်အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ ၏အသက်အန္တရာယ်ကို ထိခိုက်စေသည်ဟု ရွာသားများကတင်ပြထားသည်။

ကြီးမားသောအခက်အခဲအတားအဆီးများသည် ဒေသခံရွာသားများအား စီမံကိန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ တုန့်ပြန်ရန်လုပ်ဆောင်မှုများ၊ ထို့အပြင် ၎င်းတို့အပေါ်ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုကို ကာကွယ်ရန်နှင့် သက်ရောက်မှုလျှော့နည်းစေရန် လုပ်ဆောင်ခြင်းများကိုလည်း ထိခိုက်နစ်နာစေ ပါသည်။ စီမံကိန်းပြင်ဆင်ရေးဆွဲရာတွင် ရွာသားများအား လျစ်လျူရှုခြင်းသည် ရွာသားများ၏ တွေ့ဆုံစေ့ စပ်မှုဖြင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းစွမ်းရည်ကို ထိခိုက်စေပါသည်။ ဒေသခံများအနေဖြင့် စီမံကိန်း၏အသေး စိတ်အချက်အလက်များနှင့် လက်ရှိတရားဥပဒေများကို မသိရှိခြင်းသည် ၎င်းတို့၏ ညှိနှိုင်းတွေ့ဆုံဆွေးနွေး နိုင်မှုစွမ်းရည်ကို အကန့်အသတ်ဖြစ်စေသည်။ ဤသို့ဖြင့် ၎င်းတို့အားပိုမိုထိခိုက်လာစေပါသည်။ ထင် ပေါ်စွာခြိမ်းခြောက်ခြင်းနှင့် သွယ်ဝိုက်၍ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများသည် ဒေသခံရွာသားများအား အာဏာပိုင် များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် တက်ကြွစွာတွေ့ဆုံစေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်းပြုလုပ်ရန် တားဆီးသကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ရွာ သားများအနေဖြင့် ဆယ်စုနှစ်များစွာဖြစ်ပွားခဲ့သော လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများတွင် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အ ကြမ်းဖက်မှု၊ အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရမှုများကြောင့် လတ်တလောဖြစ်ပေါ်နေသည့် ခြိမ်းခြောက်မှုများကို ပိုမိုကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်နေကြကြောင်းတွေ့ရသည်။

လုပ်ဆောင်သင့်သည့်အရာများ

ဒေသခံများနှင့်ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ခြင်းနှင့် သဘောထားရယူခြင်း

- ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဒေသခံများ၏သဘောထားကို သိရှိရန်နှင့် စီမံကိန်းများသည် ဒေသခံများ၏စားဝတ်နေရေးအပေါ် မည်ကဲ့သို့အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သည်ကို သိရှိနိုင်စေရန် ဒေသခံရွာသားများနှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းသည်သာ အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဒေသခံများသည် ၎င်းတို့၏ဒေသအကြောင်းကို ဒေသခံမဟုတ်သော သူများထက် ပိုမိုကျွမ်းဝင်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ချမှတ်သော ဆုံးဖြတ်ချက် မှန်သမျှတွင် ဒေသခံရွာသားများ၏ ရှုထောင့်အမြင်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပေမည်။
- စီမံကိန်းစတင်အကောင်အထည်မဖော်မှီ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မည့်ကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့ လုပ်ဆောင်မည့် စီမံကိန်းသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးစသည့် အချက်များအပေါ် မည်ကဲ့သို့အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သည်ကို ကြိုတင်စစ်တမ်းကောက်ယူရပေမည်။ စစ်တမ်းကောက်ယူရာတွင်လည်း စီမံကိန်းဖော်ဆောင်မည့် ကုမ္ပဏီ၏ထိန်းချုပ်မှု မရှိသော သီးခြားလွတ်လပ်သော အဖွဲ့အစည်းမှပြုလုပ်ရပေမည်။ သီးခြားလွတ်လပ်သောအဖွဲ့အစည်းမှ ဒေသခံများနှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြောဆိုပြီး စစ်တမ်းပြုလုပ်သင့်ပေသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့ရယူ ထုတ်ပြန်သော စစ်တမ်းကိုလည်း အများပြည်သူများသိရှိရန် ဒေသခံပြည်သူများ၏ ဘာသာစကား ဖြင့် ထုတ်ဖော်ရေးသားသင့်ပေသည်။
- စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင်ဒေသခံများအား ဤစီမံကိန်းကြောင့်၎င်းတို့ဒေသနှင့်စားဝတ်နေရေးအပေါ် သက်ရောက်မည့် အကျိုးအပြစ်များအားလုံးကို ပြည့်စုံရှင်းလင်းစွာပြောပြရပေမည်။ စီမံကိန်း၏ အရွယ်အစား၊ အကျိုးသက်ရောက်မှု၊ လျော်ကြေးငွေနှင့်စီမံကိန်းအား အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ဒေသခံရွာသားများ ပါဝင်ရပေမည်။

ဘိုးဘွားဘီဘင်ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအရ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့်အသုံးပြုပုံ

- အစိုးရအနေဖြင့် ကျေးလက်တောင်သူဦးကြီးများ မျိုးရိုးစဉ်ဆက်အသုံးပြုခဲ့သောမြေယာပိုင်ဆိုင်၊ ငါးရမ်း လုပ်ကိုင်ခွင့်ထုံးတမ်းစဉ်လာကို အကာအကွယ်ပေးသင့်ပါသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရအနေဖြင့် ဒေသခံရွာသားများသည် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအရသော်လည်းကောင်း၊ ကိုလိုနီခေတ်နှင့် ဒေသခံအာဏာပိုင်များ၏ ချမှတ်ပေးချက်အရသော်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ပေးသော မြေယာ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်များကို အသိအမှတ်ပြုကြသည်ကို လက်ခံခွင့်ပြုသင့်ပါသည်။
- အစိုးရအနေဖြင့် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု မူဝါဒအသစ်ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရာတွင် ဒေသခံများ နှင့် ပဋိပက္ခကြောင့် နေရာရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်နေရသူများ အသုံးပြုခဲ့သော မြေယာပိုင်ဆိုင် အသုံးပြုခွင့်များ ကို ထည့်သွင်း အလေးထားစဉ်းစားသင့်ပေသည်။

ဒေသခံပြည်သူများ၏ အဖြေရှာ လုပ်ဆောင်မှုကိုအကူအညီပေးရန်

- စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်မည့်သူများသည် မြေယာပြဿနာ ဖြေရှင်းရန် ရွာသား များဖြင့် လွတ်လပ်စွာဖွဲ့စည်းထားသော ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများ၊ ထို့နည်းတူ ဒေသတွင်းအခြေစိုက်သော လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်သင့်ပေသည်။
- ပြည်တွင်းလူမှုအဖွဲ့အစည်းများသည်လည်း တိုင်းပြည်တစ်ဝှမ်းရှိ သီးခြားလွတ်လပ်စွာ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းများကို အသိပညာများမျှဝေပြီး အထောက် အကူပေးသင့်ပေသည်။
- မီဒီယာများအနေဖြင့်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့ခြမ်းကျေးလက်ဒေသတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော မြေယာ ပြဿနာပဋိပက္ခများကို အများပြည်သူသိရှိရန် ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းကိုတိုးချဲ့လုပ်ကိုင်သင့်ပေသည်။
- အစိုးရနှင့်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများသည် ဒေသခံပြည်သူများအား မိမိတို့၏မြေယာပြဿနာများကို မည်သို့တင်ပြ တိုင်ကြားနိုင်ကြောင်းနှင့် တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့များနှင့် မည်သို့ဆက်သွယ် လုပ်ဆောင်ရမည်ကို သင်ကြားပြသပညာပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်သင့်ပေသည်။

အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး၏အခန်းကဏ္ဍ

- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် စီမံကိန်းဖော်ဆောင်လိုသူများသည် ၎င်းတို့နှင့်အတူ ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်မည့် ဒေသအာဏာပိုင်များ၊ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များ အပေါ်သော်လည်းကောင်း လုံးဝယုံကြည်စိတ်ချပြီး အလုပ် မလုပ်သင့်ပေ။ လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့နှင့်အလုပ်ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်မည့်အဖွဲ့များသည် ဒေသခံရွာသားများ၏ အခွင့်အရေးနှင့်ရပိုင်ခွင့်များကို ချိုးဖောက်မည့်သူများမဖြစ်စေရန်အတွက် ကြိုတင်လေ့လာရန် လိုအပ်ပေသည်။

၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော ကရင်လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်းသည် ဒေသတွင်းရှိ လွတ်လပ်သော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်၍ ဒေသခံပြည်သူများအား ၎င်းတို့ တွေ့ကြုံခံစားရသော အဖြစ်အပျက်များနှင့် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုနှင့်ဆိုင်သည့် သက်သေအထောက်အထားများကို စုဆောင်းမှတ်တမ်းယူရန် လိုအပ်သည်များကိုပြည့်စုံစည်းပေးပြီး သင်တန်းများပို့ချ ပေးခြင်း၊ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းသို့ ထိုသတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်လွှင့်ဖြန့်ချိပေးခြင်း၊ ရွာသားများ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်းများနှင့် ထိခိုက်စက်ညှဉ်းပန်းခြင်းများ၏ သက်ရောက်မှုများမှ ၎င်းတို့ကိုယ်ကို ကာကွယ်ရန်အတွက် အသုံးပြုသော နည်းဗျူဟာများ ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ဒေသခံရွာသားများနှင့် တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံ၍ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်းများအားဖြင့် မြန်မာပြည်ရှိ လူ့အခွင့်အရေး အခြေအနေ ပိုမို တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ဂတိပြုလုပ်ဆောင်နေသော လွတ်လပ်သည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့လုပ်ငန်းများ၏ သဘောထားကို www.khrg.org တွေ့နိုင်ပါသည်။